

Valami vadság

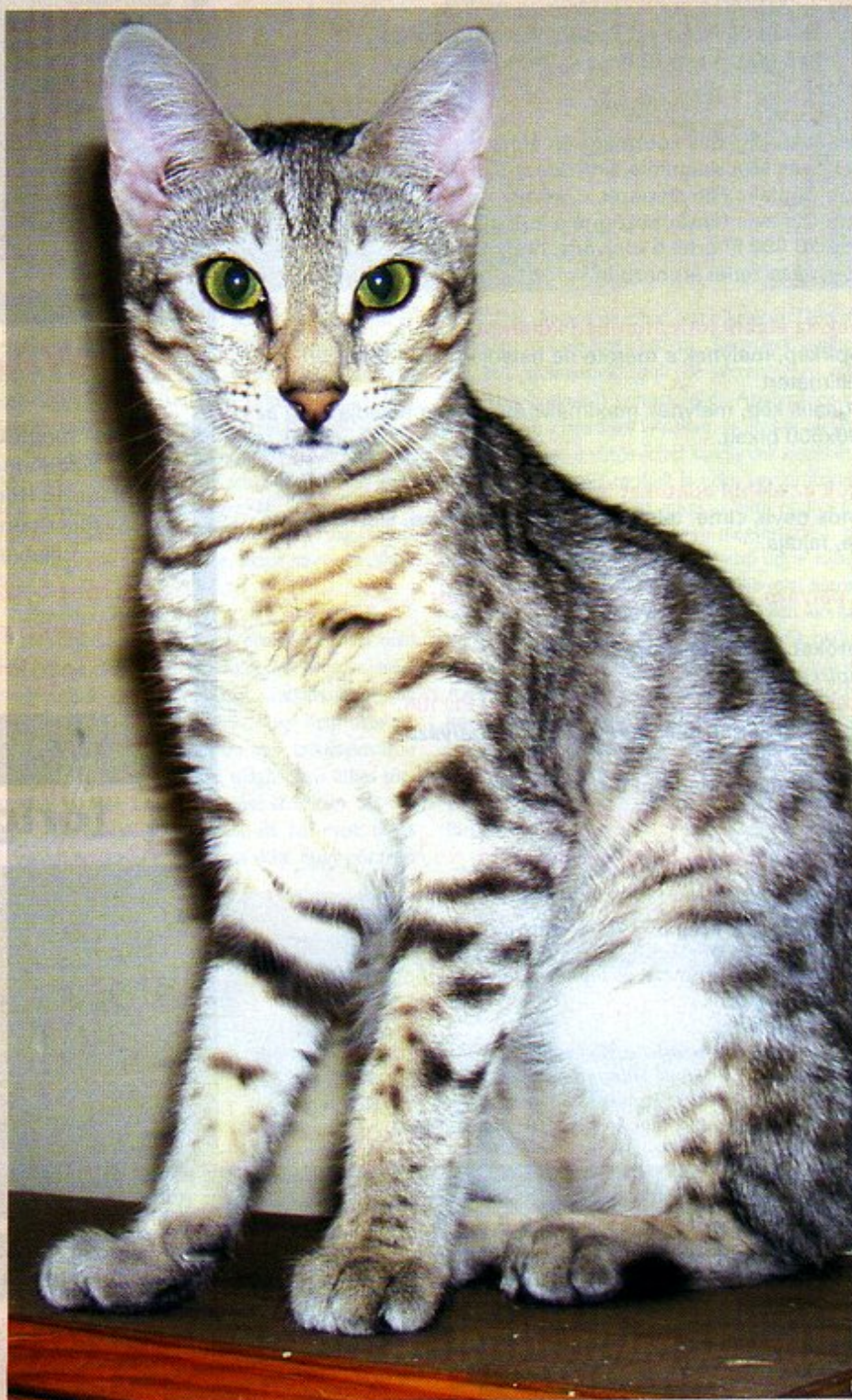
Savannah

A savannah (szavanna) macska afrikai szervál (*Felis /Leptailurus/ serval*) és házimacska keresztezéséből született az 1980-as évek elején. A meglepő kísérletre az amerikai New Jersey-beli Judy Frank – eredetileg bengálmacska-tenyésztő – határozta el magát. Próbálkozásainak első eredménye egy nőstény cica volt, amelyet Savannah-nak nevezett el. Joyce Sroufe oklahomai macskatenyésztő 1994-ben szintén ez irányban indult el. Az eredmény igen kellemes meglepetés volt: gyönyörű és kedves cicák!

Vannak egyszínű és többszínű, foltos, csíkos és pöttyös macskák. A legtöbb ember azonban az állatkertben lát igazi pöttyös macskát: leopárdot, ázsiai leopárdmacskát, vagy éppen szervált. Hazavinni nem lehet őket, pedig de jó lenne otthonra is egy... Ezen a gondon eddig jóformán csak a bengáli macska segített: a házimacska és az ázsiai leopárdmacska (*Felis bengalensis*) keresztezéséből született fajta. A bengálinál azonban nem állt meg a házimacska és a vadonélő macskafélék keresztezésekből született fajták létrehozása. Több, gyakorlatilag ismeretlen és ritka fajta (pl.: safarimacska) mellett a másik legígéretesebb pöttyös cicafajta a savannah.

Pöttyösök a szobában

A fajta létrehozásakor az igazi cél egy szervál kinézetű, de a házimacska jellemével bíró fajta létrehozása volt. Nemcsak házimacskákat, hanem bengálit, ocicat-et, egyiptomi mau-t is felhasználtak, de egyes tenyésztők a maine

coon-nal is kísérleteztek. Az igazi nehézség az volt, hogy a szervál vemhességi ideje pár nappal hosszabb, mint a házimacskáé, így a házimacska-nőstények többnyire korán ellettek, és sokszor fejletlenül hozták világra hibrid kicsinyeket.

A savannah kevéssé elismert fajta: világszerte pár százan munkálkodnak nemzetközi elismeretetésén. A világon pár ezer példányuk él, Magyarországon néhány egyed van belőlük. Jelenleg egyedül a TICA törzskönyvezi a savannamacskákat az Új Fajta Program (*Advanced New Breed*) keretében. 2003-ban hozta létre a TICA az első fajtastandardot („előzetes új fajta” - *Prelinemary New Breed*), majd egy évvel később „előrehaladott új fajta” - *Evaluation Show Status* besorolást kapott. A fenti besorolási kategóriákból következik, hogy e fajta képviselői címért nem versenyezhetnek, de külön osztályban (ANB - *Advanced New Breed*) indíthatóak a TICA-versenyeken. Itt ugyanúgy elbírálják őket, mint a többi macskákat. A savannah legelőször 2002 májusában mutatkozott be kiállításon (Afrikan Sophia).

következő generációkban a cicák mérete picivel mindig kisebb lesz, de ránézésre „miniszerválnak” kell maradniuk.

A generációs jelölések azért is fontosak, mert a savannah kandúrok csak az ötödik (F/5) generációtól nemzőképesek. Házikedvencnek főként a későbbi generációk alkalmasak, az első két-három generáció tagjai rendszerint eléggé félénkek, nehezen viselik el a kisgyerekek sikongatásait, cicanyúzó játékaikat, és sokszor csak egy gazdát tűnnek meg maguk mellett. A későbbi generációk is igen aktívak, de kevésbé félénkek.

Vad kinézet – barátságos benső

A savannamacskák barátságosak, kedvesek, sokszor igen bújósak. Magabiztosak, érdeklődők. Kutyaszerű a viselkedésük: követik a gazdit, szeretnek mellette lenni. Taníthatóak: hámot vagy pórázt lehet rájuk adni, és sétáltathatóak, sőt akadálypályákon (cat-agility) is könnyen körbevezethetők. Estéknként szeretnek a gazdi mellett aludni: ráfeksznek a takaróra, és kiharcolják maguknak a simogatást. Játék és simogatás közben előfordulhat,

magasból – pl. szekrény tetejéről – szemlélődni.

Egzotikus luxuskedvenc

A savannah megjelenése elegáns és egzotikus: valóságos miniatűr szervál. Magasan tűzött, széles alapú, nagy füleinek belső oldala eléggé közelít a fej közepéhez. A lábak hosszúak, nyúlánkak. Keskeny, hosszúkás nyak, ék alakú fej jellemzi. Profilból nézve az áll keskeny, számottevő vastagság nélkül. A test

izmos, erős, de nem vastag, inkább nyúlánk. A vastag, de nem ostorszerű farok általában nem érinti a padlót, amikor a macska áll. A bunda mérete a rövidtől a közepesen hosszúig terjed, kicsit érdes az érintése. Nagyszerű, tömör szerkezete és gyönyörű mintázata van. A foltos részekben puhább a szőr tapintása. Jelenleg négy elfogadott színváltozata van a fajtának: barna pöttyös (*Brown Spotted Tabby*), ezüst pöttyös (*Silver Tabby*), fekete-füst (*Black Smoke*), fekete (*Black, Melanestic*). Születnek márványos mintázatú

Rejtélyes „F” betűk

A bengálihoz hasonlóan a savannah-nál is használják a generációs jelöléseket, az „F” betűket, amelyekkel hirdetésekben vagy az interneten gyakran lehet találkozni. Az „F” betű a latin *filialis* – leánynemzedék – szóból ered, bár az angolszász szakirodalom a *foundation* (alapítás) szóból származtatja: *foundation cat* = tenyészetalapító, korai generációs macskák). A F/1-es savannamacskának az egyik szülőjük szervál, a másik általában házimacska. A második generációs, F/2-es savannah-nak az egyik nagyszülője a szervál. Kiállításra vinni a harmadik generációtól (F/3) lehet őket. Az első generációs példányok nagytestűek, energikusak és félénkek. A

hogyan belefeledkezve a tevékenységbe, a játékok eldurvul: kiengedett karmokkal csapkodhatnak, megharaphatják a gazdi kezét. Ha rájuk szólnak, pillanatok alatt abbahagyják a rosszkodást, és fejvesztve futnak be az ágy alá, ahonnan pár pillanat múlva már leselkednek is. A komolyabb játék mellett gyakran lopnak is. Igen, lopnak! Az asztalon felejtett pici plüsstárgy, toll, papírzebkendő vagy kartonhenger, mind-mind jó játék nekik: ha megszerzik, morogva, futva menekülnek vele, s elrejtik valahová. A bengálihoz hasonlóan szeretik a vizet: nemcsak a nyitott vízcsapból szeretnek inni, hanem beállnak a csap alá fürödni, és kihalásszák a vízzel telt kádból a beleejtett játékot. Két méternél is magasabbat ugranak helyből, és nagyon szeretnek a

egyedek is, de jelenleg ez még nem elfogadott mintázat.

Mint minden rövidszőrű macskának, a savannah-nak is egyszerű a gondozása: hetente egyszer elég kifésülni. Különleges étrendre sincs szüksége, de fontos a jó minőségű macskatáp, a megfelelő vitamin- és ásványianyag-bevitel biztosítása végett. Jelenleg még külföldön is luxusnak számít a tartása, ritka, ám a bengálihoz hasonló vad külsejével és kedves jellemével egyre több embert varázsol el.

Szentes Gerzson Péter
www.bengali.hu